

ALLAHIN RƏSULU (S) VƏ CANİŞİNLİK

<"xml encoding="UTF-8?">

ALLAHIN RƏSULU (S) VƏ CANİŞİNLİK

ÜMMƏTİN ARSINDA ƏN BÖYÜK İXTİLAUF

Əhli-sünnə Allahın Rəsulunun (s) öz canişini haqqında olan nəzərində bir-birinə zidd olan sözlərinin çoxluğu, təhqiq əhli olan hər kəsi təəccübə gətirir. İnkâr olunmayan yeganə şey Allahın Rəsulunun (s) Səqifə yaradanlara şura barəsində heç bir tövsiyənin olmamasıdır. Əgər Əbu Bəkr haqda kiçik bir tövsiyə belə olsaydı, mütləq Səqifədə sübut kimi ona arxalanardılar. [1]Halbuki nə Əbu Bəkr və nə də onun tərəfdarlarından olan başqa bir nəfər Allahın Rəsulunun (s) onun canişin olması barəsində tövsiyə etməsinə azacıq da olsa işarə etməmişdir. Bundan əlavə, Əbu Bəkrin öz e`tirafına görə o, heç də Allahın Rəsulunun (s) hamıdan bilikli və hamıdan fəzilətli səhabəsi deyildi. Həmçinin hamı Allahın Rəsulunun (s) Əlinin (ə) fəziləti və məqamı haqqında çoxlu sözlər deməsi fikrində yekdildirlər. Bununla belə bu sözlərin ümmətin Əli (ə)-a itaət etmələrinin vacib olması üçün deyil, məhz onun haqqını tanımalarına yönəlmiş bir sözlər .olmalarını iddia edirlər

Bəzi vaxtlar Ayişədən belə rəvayət edirlər: Peyğəmbərin xəstəliyi şiddətləndikdə (qardaşım) Əbdür-Rəhmana dedi: "Qələm-kağız gətirin ki, Əbu Bəkr haqqında tapşırıq vermək istəyirəm ki, məndən sonra heç kim onun barəsində ixtilaf etməsin... yaxud heç bir tamahkar onun məqamını [arzu etməsin." [2]

Əgər (həqiqət) belə olsaydı, Ömər ibn Xəttab kağız-qələm gətirilməsinin qarşısını almaz, Əbu Bəkr isə Səqifədə onu dəlil gətirərdi. Halbuki bir vaxt Əbu Bəkr Əbdür-Rəhman ibn Ovfa xitab edərək demişdi: "Kaş ki, Peyğəmbərdən xilafətə kimin layiq olmasını soruşaydım və onunla [davalaşmayaydıq." [3]

[Bundan əlavə, sünnü mühəqqiqləri Ayişənin bu rəvayətini səhih olmayan bir rəvayət sayırlar. [4]

Həzrət Mühəmmədin (s) özündən sonra canişini haqqında heç nə bildirməməsi nəzəri, Allahın Rəsuluna(s) "danışığını bilmir" – nisbəti verilməsindən az bir şey deyildir. Peyğəmbər haqqında belə əqidədə olan insan onu öz zamanəsində olan sadə ərəbdən də kiçik saymışdır. Necə ola

bilər ki, İlahi risalətin təbliğində çəkdiyi bütün zəhmətlər, işkəncələr, Allah hökmünü çatdırmaqda heç bir süstlük göstərməmiş İslamın uca Peyğəmbəri (s) hər bir məsələdən böyük olan canişini məsələsi haqqında heç nə demədən onu camaatın öhdəsinə buraxsın və onlar da öz növbələrində bir-birinə hədiyyə etsin və digəri onu qənimət sayaraq qəbilə adamları arasında

"!!?bölüşdürsün

Görəsən, dəyəri çox uca olan işi bu hala gətirən atılmış bu mənfi addım əks təsir qoyan amil deyil ki baş verdikdən sonra biri "Bu bir səhv idi ki, baş verdi və Allah bizə rəhm edib etdiyimiz

!!səhvdən amanda saxladı. Ehtiyatlı olub daha belə səhvə yol verməyin" cümləsini desin

Yazırlar: Əbu Bəkr ölüm halında olan zaman huşunu itirdi. Bu zaman Osman onun Ömər in rəhbərliyi haqda olan vəsiyyətini sona çatdırdı. Huşa gəldikdən sonra Osmanın vəsiyyəti tamamlamasını eşitdikdə ona dedi: "Yaxşı yazmısan. Ümməti özbaşına qoyub getməmədənmi

[qorxdun?! Allah sənə xeyir əvəzi versin!]"[5]

Abdullah ibn Ömər canişinin təyin olunması zərurətini hiss etdikdə atasına dedi: Camaat deyir: Necə olur ki, sən canişin təyin etmirsən, halbuki, əgər sən in dəvə otaranın ya çobanın olsa və sürüləri özbaşına buraxarsa sən onlara işlərində səhlənkarlıq etmələrini və işi zay etmələrini deyəcəksən! Həqiqətdə isə camaata rəhbərliyi dəvə və qoyuna başçılıqdan daha mühümdür. Ölümündən sonra Allahın görüşünə elə bir halda gedəcəksən ki, bəndələri arasında özünə

[canişin qoymamısan. Bu təqsirinə görə Allah qarşısında nə üzrün olacaqdır?][6]

Həmçinin Ayişə Ömər ibn Xəttaba xəbər göndərərək deyir: "Mühəmməd ümmətini başçısız qoyma! Onlar üçün özündən sonra canişin təyin et. Onları yüyənsiz dəvə kimi öz başına

[buraxma. Mən qarışıqlıq düşməsindən qorxuram!]"[7]

Bunlardan da təəccüblüsü Müaviyənin Yəzidi özünə canişin seçdiyi zaman həmin əqli dəlili əsas gətirməsidir. O deyir: "Mən qorxuram ki, xəlifə seçmədən dünyadan gedim və Mühəmməd

[ümmətini çobansız sürü kimi sahibsiz qoyumuş olum.]"[8]

Atasının sözü ilə arvadını boşamaqdan belə [9] aciz olan Abdullah ibn Ömər, ümmətin rəhbərinin canişin təyin etmədən onları özbaşına buraxmamalı olmasını başa düşür , amma Allahın sonuncu seçilmiş Peyğəmbəri həzrət Mühəmməd (s) belə bir işin varlığından agah olmur! (Nübüvvət məqamından uzaq!) Görəsən, bir kəs Allahın Rəsuluna (s) canişin təyin etməsi haqda işarə belə etmədi? Yoxsa Ayişənin ikinci xəlifəyə dediyi kimi, camaatı çaş-baş qalmamalarına görə heç olmazsa, seçilmə yolunu belə onlar üçün açıqlamasını istəmədi?! Nəyə görə hər bir kiçik və böyük məsələni Həzrətdən soruşan camaat bu məsələni soruşmadı?!

Halbuki bu iş aydın açıqlama tələb edən bir məsələdir! Nəyə görə əziz Peyğəmbər (s) bu məsələ qarşısında susdu?![10] Yox, əgər doğurdan da canişin müəyyən etməmişdisə, onda nəyə!? görə xəlifələr onun etdiyi rəftar əsasında rəftar etmədilər

Əgər Allahın Rəsulu (s) vəhy gətirən yox, əksinə zamanəsinin böyük bir siyasətçisi kimi tanınsa belə, yenə də belə bir işin onun fikrindən yayınması və ona işarə etməməsi təsəvvür olunası :deyildir. Şəhristani "Əlmi'ləlu və-n-nihəlu kitabının 1-ci cildi, 16-cı səhifədə yazır

İslam ümməti arasında ən böyük ixtilaf imamət mövzusunda. Belə ki, islamın bütün həyatı" boyu imamət məsələsi üstündə qılınmış çəkilib, qan tökülməsi qədər heç bir mövzu haqqında qan ".tökülməmişdir

Rəvadırmı ki, həccin ən kiçik məsələlərindən olan ağcaqanad və ya bu qəbildən olan həşəratların ehram halında öldürülməsi haqqında onlarla haşiyəsi olan hökm, Qurandan xüsusi ayə ola lakin camaatın rəhbərliyi məsələsi küçə-bazar adamlarına tapşırıla?! Başlarının qırılması, dirnaqlarının tutulması, təharət, bəzi yemək və dərmanların xasiyyəti və bu qəbildən olan yüzlərlə məsələlər haqqında sual edənlərdən heç kim bu məsələ haqqında bir şey soruşmadı?! Bütün bunlar Peyğəmbərin (s) onların arasında 23 il yaşadığı və bir gün dünyadan !gedəcəyinin hamının bildiyi halda baş verirdi

Görəsən, Quran Allahın Rəsulunu (s) vəsiyyət etməyə əmr etmirmi və Peyğəmbər (s) öz ümmətinə, müsəlmanın ən mühüm vəzifələrindən birini – həmişə vəsiyyətinin öz yanında olmasını tövsiyə etmirmi?![11] Bütün bunlardan sonra, həzrət özü dünyadan vəsiyyət etmədən gedir! Quran Allahın Rəsulu (s) və onun ardıcıllarından hətta kiçik işlərdə, bir dirhəm belə olsa, [vəsiyyət etməni tövsiyə etmişdir].[12]

:İzzuddin Əbu Hamid Mötəzili deyir

Bir gün ustadım Əbu Cə'fər Yəhya ibn Muhəmməddən (o, insafı və ağıllı bir adam idi) soruşdum: Əlinin öz xilafəti haqqında buyurduğu "Bir dəstə ona həsəd və paxıllıq etdi, başqa bir dəstə isə göz yumdu!" – sözündən məqsədi Səqifənin qurulmasıdır, yoxsa Ömərin qurduğu ?şura günü

.O dedi: Məqsədi Səqifə günüdür

!Dedim: Səhabələrin Allahın Rəsulunun (s) əmrindən çıxmalarına inana bilmirəm

O dedi: Mən də Allahın Rəsulunun Mədinəni canişin təyin etmədən tərk etmədiyi halda imamət

məsələsində səhlənkarlıq göstərərək ümməti öz başına buraxmasına heç vaxt inanmıram. Öz həyatında Mədinədən o qədər də uzaq olmadığı bir halda, şəhəri başçısız qoymurdu, ölüm ayağında özündən sonra baş verə biləcək heç bir hadisənin düzəlməsinin mümkün olmayacağını bildiyi halda canişin təyin etmirdi? Müsəlmanların fikrincə, Allahın Rəsulunun (s) ağılı və düşüncəsi kamil olmuşdur. Müsəlman olmayanlar da onu hikmətli və uzaqqörən, güclü düşüncəyə malik olub ümmət yaradan din əsası qoyan bir adam kimi tanımışlar. Ərəblərin təbiətinə tamammilə agah olub, onların intiqamçılıq ruhiyyəsini bilən belə ağıl və kamal sahibi olan insan öləcəyini bildiyi halda, öz övladından artıq istədiyi iki nəvəsi olan qızı və əmisi oğlu olan kürəkənini müharibələrdə ondan və Əlidən zərbə görmüş adamların arasında öz başına qoyub gedə bilərmidi?! Onun xilafəti haqqında göstəriş verməməsi mümkündürmü?! Peyğəmbər ailəsi və övladlarını digər rəiyyət kimi tərk edib gedərsə, onların təhlükə altına düşəcəyini bilmirdimi?! Üstəlik belə olduqda özü onların qanını yerə tökmüş və ölmünə səbəb olmuşdur! Çünki Peyğəmbərin Əhli-beytinin ondan sonra pənah aparacaqları bir yer yoxdu və onlar .vəhşilərin şikarına çevriləcəkdi və kinəli olanlar öz kinələrini onlardan çıxaracaqdı

Görəsən, Peyğəmbərin özü ayıqlıq verdiyi ənsar qədər də bu məsələdən agah deyildi?! Ənsar :deyirdilər

Biz vaxtilə (kafir) ata və övladlarını öldürdüyümüz adamların sizdən sonra hökumətə“
[gələcəyindən qorxuruq.”^[13]

Ömər ibn Xəttab, İbn Abbasla olan söhbətində deyir: “Qureyş, inək öz qəssabına baxdığı kimi sizə baxır!”^[14] Peyğəmbərin bir gün dünyadan gedəcəyini və belə bir təhlükənin olduğunu bilədikləri halda heç kəsin zehninə gəlmədimi ki, Peyğəmbərdən (s) sonra gələcək rəhbərin ?kimliyi barədə soruşsun

İbn Əbil Hədid yazır: Ömər ibn Xəttab Allahın Rəsulunun dünyadan getdiyini bildikdə, rəhbərlik üstündə qarışıqlıq düşməsindən, dəyişiklikdən, ənsar və digərlərinin rəhbərliyi ələ keçirərək dindən dönmələrindən qorxuya düşmüşdü. ^[15] Deməli, daha yaxşı olardı ki, Peyğəmbərin özü bu .ürək yanmadan qafil olmayaydı

Əgər həzrət Mühəmməd (s) özündən sonra rəhbər seçməni ümmətin öhdəsinə qoymuşdusa, deməli ixtilafın baş verməyəcəyini bilirdi (hətta ixtilaf baş verə biləcəyinə ehtimal belə vermiş olsaydı, bu işə yol verməzdi) Beləliklə, həddindən artıq tələsmək, hətta Peyğəmbərin mübarək ?bədənini dəfn etmədən Səqifə qurmaq necə izah olunmalıdır

:Allahın Rəsulunun (s) canişini barəsində üç əsaslı nəzər vardır

O həzrət camaatı özbaşına buraxmışdır ki, ümumi seçim, yaxud əksəriyyətin rəyinə əsasən .1
;əməl etsinlər

;Onları qövm başçılarının öhdəsinə buraxmışdı .2

;Müəyyən bir şəxsə itaət etməni tövsiyə etmişdir .3

.Nəhcül-bəlağənin şərhı", İbn Əbil-Hədid 6-cı cild, səh. 12-13" [1]

.Əl-bidayətu vən-nihayə", 5-ci cild, səh. 228, "Səhihi-Müslim" 4-cü cild, səh. 1857" [2]

Nəhcül-bəlağənin şərhı", İbn Əbil-Hədid 2-ci cild, səh. 47, "Murucuzzəhəb" 1-ci cild, səh. " [3]
.658, "Tarixi-Yəqubi", 2-ci cild, səh. 18

.Nəhcül-bəlağənin şərhı", İbn Əbil-Hədid 6-cı cild, səh. 12-13" [4]

.Tarixul-üməmi vəl-muluk" 4-cü cild, səh. 2138" [5]

.Əl-təbəqatul kübra" 1-ci cild, səh. 33, "Murucuzzəhəb" 2-ci cild, səh. 338" [6]

.Tarixul-üməmi vəl-muluk", 6-cı cild, səh. 17, "Əl-imamətu vəs-siyasət", 1-ci cild, səh. 151" [7]

Əl-imamətu vəs-siyasət", 1-ci cild, səh. 22, "Əl-kamilu fitarrix" 2-ci cild, səh. 512, "Tarixul" [8]
.üməmi və əl-muluk" 5-ci cild, səh. 304

.Tarixul üməmi və əl-muluk" 3-cü cild, səh. 192" [9]

.Əsraru Səqifə" səh. 56 və 68" [10]

Səhihi-Buxari" 4-cü cild, vəsiyyət kitabı, "Səhihi-Müslim" 5-ci cild, vəsiyyət kitabı, "Müsnədi-" [11]
.Əhməd", 2-ci cild, səh. 2, 4, 57 və 80

.Bəqərə" surəsi, ayə: 180" [12]

.Nəhcül-bəlağənin şərhı", 2-ci cild, səh. 53" [13]

.Nəhcül-bəlağənin şərhı", 1-ci cild, səh. 190" [14]

Şiənin e`tiqadına görə, Peyğəmbərin (s) canişin i mövzusu İlahi bir işdir və Allahın təyin [15]
.etməsi və Peyğəmbərin açıqlaması ilə həyata keçir